

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
103 33 Stockholm

Svar på remiss av departementspromemorian Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)

Medlingsinstitutet yttrar sig enbart över de aspekter av förslaget som rör myndighetens ansvarsområde. I departementspromemorian lämnas förslag på hur införandet av en så kallad familjevecka kan genomföras. Fullt utbyggd innebär reformen fem arbetsdagar per år och förälder med barn som är mellan 4-16 år gamla. När det gäller omfattningen lämnas tre alternativa förslag.

Då familjeveckan är ett nytt ersättningssystem bedömer vi att det inte uppstår några direkta konsekvenser för befintliga kollektivavtal. I den mån arbetskraftskostnaderna påverkas (exempelvis arbetsgivares kostnader för att hitta ersättare när anställda tar ut familjedagspenning samt eventuellt lägre produktivitet hos dessa ersättare) leder det till en påverkan på löneutrymmet. Ikraftträdandet föreslås till den 1 april 2022. Med de avtalslängder om 29 månader som nyligen har tecknats på stora delar av arbetsmarknaden innebär det att parterna inte kommer hinna ta hänsyn till eventuella förändringar i löneutrymmet som en följd av detta förslag i en ordinarie avtalsrörelse innan förslagets ikraftträdande.

Även om ersättningsnivåerna samordnas lagstiftningsmässigt kommer det i praktiken inte bli samordnat eftersom en stor del av arbetsmarknaden har avtalade tillägg som toppar upp föräldrapenning och även tillfällig föräldrapenning. Det gör att det kan bli skillnader mellan ersättningen vid uttag av familjedagspenning vid en jämförelse med uttag av föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning, även om beräkning av och nivåer på ersättningen från staten föreslås vara samordnade med den tillfälliga föräldrapenningen. Detta redovisas kortfattat i promemorian men kunde ha framgått mer tydligt i anslutning till de förslag som läggs. Det är tänkbart att några eller flera av arbetsmarknadens parter väljer att teckna avtal om tillägg även vid uttag av familjevecka.

Det är positivt för jämställdheten på arbetsmarknaden och därigenom förutsättningarna för jämställda löner mellan kvinnor och män att man i förslaget förordar en helt individualiserad ersättningsform.

Irene Wennemo

Anna Fransson